

Regeringens proposition

1977/78: 101

med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78;

beslutad den 29 december 1977.

Regeringen förelägger riksdagen vad som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll för den åtgärd och det ändamål som framgår av föredragandenas hemställan.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

INGEMAR MUNDEBO

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utgifter m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för innevarande budgetår.

De anslag som begärs uppgår till ca 1 484 milj. kr., varav ca 763 milj. kr. på driftbudgeten och ca 721 milj. kr. på kapitalbudgeten. De största anslagen på driftbudgeten föreslås gå till vissa energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m., särskilda åtgärder för arbetsanpassning, sysselsättningskapande åtgärder samt täckning av lantmäteriets förluster i förrättningsverksamheten. De största anslagen på kapitalbudgeten avser lånefonden för bostadsbyggande, statens allmänna fastighetsfond, jordfonden samt statens bosättningslånefond.

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ahlmark, Romanus, Turesson, Gustavsson, Antonsson, Mogård, Olsson, Dahlgren, Åsling, Söder, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Ullsten, Burenstam Linder, Wikström, Johansson, Friggebo

Föredragande: statsråden Ahlmark, Romanus, Turesson, Gustavsson, Olsson, Dahlgren, Åsling, Söder, Troedsson, Mundebo, Burenstam Linder, Wikström, Friggebo

Proposition med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78

Statsråden föredrar förslag till riksdagen i frågor angående anslag m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78. Anförandena redovisas i underprotokollen för resp. departement.

Statsrådet Mundebo anför: De anslag som riksmötet har anvisat sedan statsbudgeten för budgetåret 1977/78 fastställdes har uppförts på tilläggsbudget I (prop. 1977/78: 25, FiU 1977/78: 13, rskr 1977/78: 115).

I prop. 1977/78: 73 har regeringen föreslagit att staten skall lämna ett medelstillskott på 190 milj. kr. till Statsföretag AB för samordning av de statliga textil- och konfektionsföretagen.

Ytterligare anslagsframställningar på tilläggsbudget under löpande budgetår har nu ansetts behövliga. De bör föreläggas i riksdagen i en gemensam proposition om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78. Skulle anslagsframställningar därutöver på tilläggsbudget under innevarande budgetår visa sig ofrånkomliga, bör dessa föreläggas riksdagen vid en senare tidpunkt.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att besluta om anslag m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 i enlighet med de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredragandena har anfört för den åtgärd eller det ändamål som föredragandena har hemställt om.

Regeringen förordar att de anföranden som redovisas i underprotokollen och en sammanställning över de anslag som regeringen begär skall bifogas propositionen som bilagor 1—13.

Bilaga 1

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Romanus

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 såvitt avser justitiedepartementets verksamhetsområde

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[1] **1. Polishus m. m.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 61 milj. kr. Vid budgetårets ingång fanns en behållning av drygt 33 milj. kr. under anslaget.

Från anslaget bestrids utgifter för investeringar i byggnader för i första hand polisen samt kostnader för inlösen av polishus som har uppförts efter kommunala eller enskilda åtaganden. För de enskilda byggnadsobjekten förs separata kostnadsramar upp i den investeringsplan som finns upptagen under anslaget.

Regeringen har med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1976/77: 100 bil. 2, FiU 1976/77: 10, rskr 1976/77: 133) den 27 oktober 1977 beslutat om vissa sysselsättningskapande åtgärder under budgetåret 1977/78. Beslutet innebär bl. a. att från förevarande investeringsanslag får — utöver vad regeringen i annat sammanhang har föreskrivit — bestridas utgifter med högst 21,3 milj. kr.

Regeringen har samma dag uppdragit åt byggnadsstyrelsen att utföra tillbyggnad av förvaltningslokaler för polisväsendet m. m. i kv. Höken i Piteå inom en kostnadsram av 8,5 milj. kr. i prisläget den 1 april 1977. Tillbyggnaden omfattar en sammanlagd rumsarea av ca 2 000 m². Regeringen har vidare uppdragit åt byggnadsstyrelsen att utföra en ny förvaltningsbyggnad i kv. Gamla Staden i Kalix inom en kostnadsram av 12,8 milj. kr. i prisläget den 1 april 1977. Nybyggnaden är avsedd för polisen, lokala skattemyndigheten och kronofogdemyndigheten och beräknas rymma ca 60 arbetsplatser inom en sammanlagd rumsarea av ca 2 900 m².

Byggnadsstyrelsen har redovisat att en ombyggnad av nuvarande förvaltningsbyggnad i kv. Höken i Piteå bör utföras i anslutning till den be-

slutade tillbyggnaden. Ombyggnaden avser en lokalarea av sammanlagt ca 3 300 m². Styrelsen beräknar kostnaderna för ombyggnadsarbetena till 4 350 000 kr. i prisläget den 1 april 1977. Kostnaderna för om- och tillbyggnaden i Piteå beräknas således till sammanlagt 12 850 000 kr.

Föredraganden

Med hänvisning till vad jag har redovisat i det föregående bör följande nya kostnadsramar i 1 000-tal kr. föras upp i investeringsplanen.

Byggnadsobjekt	Kostnadsram	Beräknad medelsförbrukning		Byggstart år-mån	Färdigställande år-mån
		1977-04-01	1977/78		
Om- och tillbyggnad i kv. Höken i Piteå	12 850	3 900	7 000	78-02	79-12
Nybyggnad i kv. Gamla Staden i Kalix	12 800	1 500	8 000	78-03	79-06

För att slutligt bestrida kostnaderna för de objekt som under förevarande anslag berörs av beslut den 27 oktober 1977 angående vissa sysselsättningskapande åtgärder förordar jag att 21,3 milj. kr. utöver tidigare anvisat belopp anvisas på tilläggsbudget II för innevarande budgetår. Jag förordar vidare att de utgifter som hänger samman med redovisade ombyggnadsarbeten i Piteå får bestridas av tillgängliga medel under detta investeringsanslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten för polisväsendet m. m. i Piteå inom den kostnadsram som jag har förordat i det föregående,
2. godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för vissa byggnadsarbeten,
3. till *Polishus m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 21 300 000 kr.

[2] **3. Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 5,2 milj. kr. Behållningen under anslaget var vid ingången av budgetåret ca 24,5 milj. kr.

Från anslaget bestrids utgifter för större byggnadsföretag inom kriminalvården.

Regeringen har med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1976/77: 100 bil. 2, FiU 1976/77: 10, rskr 1976/77: 133) den 27 oktober 1977 beslutat om vissa sysselsättningskapande åtgärder under budgetåret 1977/78.

Beslutet innebär bl. a. att anslaget får belastas med 10 060 000 kr. utöver vad som tidigare medgivits.

I beslut den 27 oktober 1977 har regeringen vidare uppdragit åt kriminalvårdsstyrelsen att utföra de byggnadsarbeten vid kriminalvårdsanstalterna Orretorp, Roxtuna och Skenäs som anges i nedanstående tillägg till investeringsplanen.

Föredraganden

Med hänsyn till vad jag har anfört i det föregående bör följande kostnadsramar i 1 000-tal kr. föras upp i investeringsplanen.

Byggnadsobjekt	Kostnadsram 1977-04- 01	Beräknad medelförbrukning		Byggstart år-mån	Färdigställande år-mån
		1977/78	1978/79		
Orretorp (administrationsbyggnad, två förläggningsbyggnader)	7 600	3 000	4 600	78-01	79-06
Roxtuna (verkstad m. m.)	1 650	800	850	77-11	78-12
Skenäs (isoleringsarbeten m. m.)	810	435	375	78-01	78-12

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om vissa byggnadsarbeten för kriminalvården inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående,
2. till *Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 10 060 000 kr.

Bilaga 2

UTRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Söder

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78
såvitt avser utrikesdepartementets verksamhetsområde

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETFOND

[1] **5. Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett investeringsanslag av 12 milj. kr. Behållningen under anslaget uppgick vid budgetårets ingång till 4 730 000 kr.

Hanoi, ambassadanläggning. Under denna rubrik har medel beräknats för uppförande av en ambassadanläggning i Hanoi. Byggnadsstyrelsen har beräknat medelsbehovet till 8 milj. kr. under innevarande budgetår. Efter avslutade förhandlingar med den vietnamesiska parten har en revidering av det tidigare beräknade betalningsutfallet under innevarande budgetår blivit nödvändig. Som ett resultat härav måste sammanlagt 14 milj. kr. ställas till byggnadsstyrelsens disposition under 1977/78. Det ökade medelsbehovet beror bl. a. på tidigareläggning av vissa materialleveranser. Även kostnadsramen måste höjas.

Diverse projekt. Under denna rubrik har medel beräknats för upprustningsarbeten samt förvärv av bostäder för personal utsänd av utrikesdepartementet och SIDA. Bostadsanskaffning för personal utsänd av SIDA handhas normalt av resp. biståndskontor och finansieras från biståndsanslaget Bilateralt utvecklingssamarbete.

Med hänsyn till svårigheterna att genom förhyrning anskaffa lämpliga bostäder för av SIDA utsänd personal i Dar es Salaam, har statsverket under senare år förvärvat ett antal fastigheter där. Behov av förvärv av ytterligare sex à åtta bostäder föreligger fram till år 1979, varav tre under 1977/78. Dessa förvärv, för vilka jag beräknar kostnaderna till 1,5 milj. kr., ryms endast delvis inom den kostnadsram för diverse projekt som finns uppförd i investeringsplanen för innevarande budgetår.

Med hänvisning till vad jag har redovisat i det föregående bör ytterligare 7,5 milj. kr. tillföras investeringsanslaget under innevarande budgetår för ambassadanläggning i Hanoi och för förvärv av tre bostadsfastigheter i Dar es Salaam. Samtidigt bör medel motsvarande 1,5 milj. kr. överföras från anslaget Bilateralt utvecklingssamarbete till budgetutjämningsfonden.

I nu gällande investeringsplan bör följande kostnadsramar i 1 000-tal kr. föras upp.

Byggnads- objekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning		Bygg- start år-mån	Fär- dig- ställ- lande år- mån
	1976- 04-01	1977- 04-01	Faktisk t. o. m. 1977- 06-30	Beräknad för 1977/78 1978/79		
Hanoi, amb. anl.	23 500	34 000	3 272	14 000 13 000	77-09	79-10
Diverse projekt	6 600	7 000	1 933	5 300 —		

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående,
2. till *Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 7 500 000 kr.

Bilaga 3

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Troedsson såvitt avser frågan under punkt 1,
statsrådet Gustavsson såvitt avser frågan under punkt 2

**Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78
såvitt avser socialdepartementets verksamhetsområde**

DRIFTBUDGETEN

FEMTE HUVUDTITELN

G. Universitetssjukhus m. m.

[1] **G 2. Karolinska sjukhuset: Utrustning.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisats ett reservationsanslag av 10,5 milj. kr.

Direktionen för karolinska sjukhuset föreslår att ytterligare 7,5 milj. kr. anvisas för anskaffande av utrustning till sjukhuset. *Direktionen* disponerar 8,4 milj. kr. av anslaget under budgetåret 1977/78 för inköp av ny utrustning till befintliga kliniker m. m. vid sjukhuset. Denna medelsram har redan disponerats för anskaffning av utrustning, som ersätter starkt försliten utrustning. Härutöver finns angelägna behov av ny utrustning, bl. a. vid vissa laboratorier och operationsavdelningar där utrustningsbeståndet sedan länge är nedslitet och otillräckligt.

Föredraganden

Jag har under hand erfarit att en kontroll under hösten 1977 av karolinska sjukhusets röntgenanläggningar avslöjat allvarliga brister. I vissa fall har det kliniska arbetet fått begränsas av säkerhetsskäl. Kostnaden för den anskaffning av utrustning som bör ske med anledning härav synes inte kunna rymmas inom anvisade medel.

Med hänsyn härtill räknar jag nu med ett ytterligare medelsbehov av 2,5 milj. kr. för nyinköp av utrustning till befintliga kliniker och avdelningar vid sjukhuset under budgetåret 1977/78. I vad avser *direktionens* framställning i övrigt kommer jag att ta hänsyn till den vid min medelsberäkning under detta anslag för budgetåret 1978/79.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen
att till *Karolinska sjukhuset: Utrustning* på tilläggsbudget II till
statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservations-
anslag av 2 500 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

IV. STATENS UTLÄNINGSFONDER

[2] **3. Statens bosättningslånefond.** För budgetåret 1977/78 har till sta-
tens bosättningslånefond anvisats 35 milj. kr.

Riksbanken beräknar utlåningen för hela budgetåret till ca 130 milj. kr.
Amorteringarna under samma tid uppskattas till 48 milj. kr. Fonden upp-
visade vid budgetårets ingång ett underskott av ca 1 milj. kr., varför ca
82 milj. kr. är disponibla för utlåning under budgetåret.

Mot denna bakgrund hemställer riksbanken att ett tilläggsanslag av
50 milj. kr. anvisas till statens bosättningslånefond för innevarande bud-
getår.

Föredraganden

De nya regler som sedan den 1 juli 1976 gäller för statens bosätt-
ningslån har medverkat till att utlåningen från fonden ökat mer än vad
som kunde förutses. Jag kommer senare denna dag att i budgetproposi-
tionen för budgetåret 1978/79 förorda vissa ändringar av reglerna för
bosättningslånen, som bättre anpassar långivningen till syftet att möjlig-
göra för unga människor med låga inkomster att genom en statlig kredit
skaffa sig en god bosättning. Med hänvisning härtill och för att möjlig-
göra en fortsatt utlåning under våren förordar jag att 20 milj. kr. till-
förs bosättningslånefonden på tilläggsbudget för innevarande budgetår.
Medlen har förskottsvis utbetalats över Oförutsedda utgifter.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Statens bosättningslånefond* på tilläggsbudget II till stats-
budgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag
av 20 000 000 kr.

Bilaga 4

Utdrag
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Turesson

**Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78
såvitt avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde**

DRIFTBUDGETEN

SJÄTTE HUVUDTITELN

B. Vägväsendet

[1] **B 3. Byggande av statliga vägar.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av 865 milj. kr. att avräknas mot automobilskatteindtänningen.

Med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1976/77: 100 bil. 2, FiU 1976/77: 10, rskr 1976/77: 133) har regeringen den 27 oktober 1977 beslutat att statens vägverk från reservationsanslaget Byggande av statliga vägar får — utöver vad regeringen i annat sammanhang har föreskrivit — bestrida utgifter med högst 12,4 milj. kr. Indtänningen skall användas för systerföretagskapande vägbyggnadsåtgärder (broobjekt) i Jönköpings-, Värmlands-, Västerbottens- och Norrbottens län. Arbetena skall bedrivas av statens vägverk med arbetskraft som rekryteras i samråd med arbetsförmedlingen. Tidpunkt för arbetenas igångsättande skall beslutas i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen. Brobyggnadsarbetena påbörjades hösten 1977 och beräknas pågå under ca ett års tid.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Byggande av statliga vägar* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 12 400 000 kr. att avräknas mot automobilskatteindtänningen.

E. Institut m. m.

[2] **E 3. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Utrustning m. m.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av 3 340 000 kr.

Med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1976/77: 100 bil. 2, FiU 1976/77: 10, rskr 1976/77: 133) har regeringen den 27 oktober 1977 beslutat att Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut från reservationsanslaget Utrustning m. m. får — utöver vad regeringen i annat sammanhang har föreskrivit — bestrida utgifter om högst 800 000 kr. Medlen skall i sysselsättningsfrämjande syfte användas för att bygga vattenförlingsstationer i bl. a. Älvsborgs och Västmanlands län. Arbetena skall bedrivas med arbetskraft som rekryteras i samråd med arbetsförmedlingen. Tidpunkt för arbetenas igångsättande skall beslutas i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Utrustning m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

[3] **2. Statens vägverks förrådsfond: Vägmaskiner m. m.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 107,4 milj. kr.

Med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1976/77: 100 bil. 2, FiU 1976/77: 10, rskr 1976/77: 133) har regeringen den 27 oktober 1977 beslutat att statens vägverk från investeringsanslaget Statens vägverks förrådsfond: Vägmaskiner m. m. får — utöver vad regeringen i annat sammanhang har föreskrivit — bedriva om- och nybyggnad av vägstationer i Skillingsaryd, Hestra, Kristinchamn, Grangärde, Bollnäs och Storuman för ett belopp av högst 12,1 milj. kr. Byggnadsarbetena har påbörjats innevarande budgetår och avslutas under budgetåret 1978/79.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Statens vägverks förrådsfond: Vägmaskiner m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 12 100 000 kr.

Bilaga 5

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Mundebo

**Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78
såvitt avser budgetdepartementets verksamhetsområde****KAPITALBUDGETEN**

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[1] 11. **Byggnadsarbeten för statlig förvaltning.** I statsbudgeten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett investeringsanslag av 455 milj. kr. Vid budgetårets ingång fanns en behållning av ca 63,5 milj. kr. under anslaget.

Regeringen har med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1976/77: 100 bil. 2, FiU 1976/77: 10, rskr 1976/77: 133) den 27 oktober 1977 beslutat om vissa sysselsättningsskapande åtgärder under budgetåret 1977/78. Beslutet innebär bl. a. att från förevarande investeringsanslag får — utöver vad regeringen i annat sammanhang har föreskrivit — bestridas utgifter med högst 1,8 milj. kr. Regeringen har samma dag uppdragit åt byggnadsstyrelsen att utföra ombyggnad av lokaler för skogsbibliotek m. m. i Umeå inom en kostnadsram av 1,8 milj. kr. i prisläget den 1 april 1977.

Föredraganden

I gällande investeringsplan finns för *nybyggnad inom universitetsområdet i Umeå* uppförd en kostnadsram av 47,7 milj. kr. i prisläget den 1 april 1976, vilket motsvaras av 53 milj. kr. i prisläget den 1 april 1977. Kostnadsramen är avsedd för nybyggnad för skogshögskolan till följd av beslutet vid 1971 års riksdag om omlokalisering av högskolan. I prop. 1975/76: 100 (bil. 9 s. 143—144) redovisades att lokalbehovet för ett skogsbibliotek av rikskaraktär kommer att tillgodoses huvudsakligen genom utnyttjande av befintliga lokaler inom byggnaden för universitetsbiblioteket. Den nu beslutade ombyggnaden avser att tillgodose detta be-

hov samt behovet av ytterligare några grupparbetsrum m. m. i anslutning till kursläsesalen i universitetsbiblioteket.

Med hänvisning till vad jag har redovisat bör följande ändrade kostnadsram i 1 000-tal kr. föras upp i investeringsplanen.

Byggnads- objekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning		Bygg- start år-mån	Färdig- ställande år-mån
	1976- 04-01	1977- 04-01	Faktisk t. o. m. 1977- 06-30	Beräknad för 1977/78 1978/79		
<i>Umeå</i>						
Nybyggnad inom universi- tetsområdet m. m.	47 700	54 800	12 922	20 000 15 000	76-05	78-05

För att slutligt bestrida kostnaderna för den beslutade ombyggnaden förordar jag att 1,8 milj. kr. utöver tidigare anvisat belopp anvisas på tilläggsbudget II för innevarande budgetår.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten för statlig förvaltning* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 1 800 000 kr.

VI. FONDEN FÖR STATENS AKTIER

[2] **1 a. Förvärv av aktier i AB Vin- & spritcentralen.** Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1977/78.

AB Vin- & spritcentralen fullgör enligt avtal i 8 § rusdrycksförsäljningslagen (1954: 521) föreskriven uppgift som partihandelsbolag. Aktierna i bolaget utgörs av 400 stamaktier och 14 600 preferensaktier på vardera nominellt 1 000 kr. Stamaktierna ägs av tio enskilda personer, som har 40 aktier vardera. Preferensaktierna ägs av staten. Varje stamaktie medför 50 röster, medan en preferensaktie endast medför en röst. Stamaktieägarna har därigenom majoritet på bolagsstämman. Statens inflytande i bolaget säkras genom att regeringen bl. a. skall utse hälften av ledamöterna i bolagets styrelse.

Stamaktieägarna äger inte fritt disponera över sina aktier, utan de har vid förvärven av aktierna fått ikläda sig vissa förpliktelser enligt ett år 1937 träffat avtal (ändrat år 1966). I detta förbinder de sig bl. a. att inte sälja aktierna till andra än staten eller annan av regeringen utsedd köpare och att på grund av pantsättning deponera aktierna i Sveriges riksbank. Aktieägarna är vidare skyldiga att överlåta aktierna till staten mot erhållande av 1 000 kr. per aktie och 6½ % ränta från senaste verksamhetsårets slut, dvs. från den 1 januari inlösningsåret.

Preferensaktierna förvaltas av riksförsäkringsverket (tidigare pensionsstyrelsen) och redovisas under folkpensioneringsfonden.

Fördraganden

Den 1 januari 1978 upphör rusdrycksförsäljningslagen (1954: 521) att gälla och ersätts då av lagen (1977: 293) om handel med drycker. Det i sistnämnda lag föreskrivna partihandelsbolaget — som skall ha till uppgift att importera och driva partihandel med spritdrycker, vin och starköl — skall enligt lagen helt ägas av staten. Avsikten är dock att uppgiften som partihandelsbolag även i fortsättningen skall fullgöras av AB Vin- & spritcentralen. På grund av övergångsbestämmelser får bolaget fortsätta med sin uppgift utan hinder av att bolaget ej helt ägs av staten. Staten bör dock nu, i enlighet med vad som har förutsatts i prop. 1976/77: 108, förvärva stamaktierna mot erläggande av aktiernas nominella värde jämte ränta. Jag förordar att ett investeringsanslag av 420 000 kr. anvisas för ändamålet.

Jag avser att i annat sammanhang föreslå regeringen att preferensaktierna överförs från folkpensioneringsfonden till fonden för statens aktier.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Förvärv av aktier i AB Vin- & spritcentralen* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 420 000 kr.

Bilaga 6

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Wikström

**Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78
såvitt avser utbildningsdepartementets verksamhetsområde**

DRIFTBUDGETEN

NIONDE HUVUDTITELN

D. Högre utbildning och forskning

[1] **D 11. Bidrag till kommunal högskoleutbildning m. m.** Som en följd av riksdagens beslut (prop. 1976/77: 59, UbU 1976/77: 20, rskr 1976/77: 246) vid riksmötet 1976/77 om reformering av högskolan har linjenämnder inrättats inom bl. a. kommunal högskoleutbildning.

För den kommunala högskolan innebär högskolereformen bl. a. att en stor del av utvecklingsarbetet avseende utbildningens innehåll och utformning flyttats från central och regional nivå till lokal nivå. Efter samråd med statsrådet Mogård förutsätter jag att berörda myndigheter tar hänsyn till bortfallet av arbetsuppgifter i sina förslag till anslagsframställning för budgetåret 1979/80.

Linjenämnden utgör ett viktigt instrument i det lokala utvecklingsarbetet. I prop. 1976/77: 59 (s. 59) förutsatte jag att linjenämnd inom kommunal högskoleutbildning får möjlighet att arbeta under i stort sett samma förhållanden som linjenämnderna inom den statliga högskolan. Frågan om behoven av resursförstärkningar för kommunala linjenämnder behandlades inte i propositionen. F. n. medger inte bestämmelserna om bidrag till kommunal högskoleutbildning att statsbidrag lämnas för kommunala linjenämnder. För att linjenämnd inom kommunal högskola skall ha möjlighet att arbeta under i stort sett samma förhållanden som linjenämnderna inom den statliga högskolan förordar jag att statsbidrag skall kunna utgå för kommunal linjenämnds verksamhet.

Omfattningen och inriktningen av högskoleutbildningen varierar kraftigt mellan olika kommuner. Förutsättningar saknas därför enligt min

mening för att använda någon automatiskt verkande regel vid beräkning av erforderligt bidrag. Med utgångspunkt i den nuvarande omfattningen av den kommunala högskolan förordar jag att för innevarande budgetår ett belopp av 1 660 000 kr. ställs till förfogande för bidrag till kommunala linjenämnder. Fördelningen av dessa medel bör ankomma på skolöverstyrelsen, som har att göra en bedömning i varje enskilt fall av resp. kommuns behov av bidrag inom ramen för de medel som ställs till förfogande.

Jag vill i sammanhanget erinra om att jag tidigare i dag vid min anmälan av budgetpropositionen förordat ett överförande från kommunal till statlig högskola av internatföreläsutbildningen. Detta kommer att innebära en överföring av kostnader från kommun till stat i storleksordningen 500 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till kommunal högskoleutbildning m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett anslag av 1 660 000 kr.

[2] **D 36. Naturvetenskapliga forskningsrådet m. m.** I statsbudgeten för innevarande budgetår är uppfört ett reservationsanslag av 135 996 000 kr. till naturvetenskapliga forskningsrådet m. m. Från detta anslag bestrids bl. a. kostnaderna för det svenska bidraget till den europeiska molekylärbiologiska konferensen, det europeiska laboratoriet för molekylärbiologi och den europeiska organisationen för astronomisk forskning rörande södra stjärnhimlen samt huvuddelen av det svenska bidraget till den europeiska kärnforskningsorganisationens program för en 300 GeV-accelerator. I budgetpropositionen för innevarande budgetår (prop. 1976/77: 100 bil. 12 s. 378) beräknade jag kostnaderna för dessa bidrag till ca 22 milj. kr. Den helt övervägande delen av dessa bidrag till internationella samarbetsprojekt inom den naturvetenskapliga grundforskningen betalas i schweiziska francs eller västtyska mark. Till följd av inträffade valutakursförändringar kommer bl. a. de kostnader som skall bestridas från förevarande anslag att uppgå till ett belopp som väsentligt överstiger det som ursprungligen beräknades. För innevarande budgetår beräknar jag merkostnaderna till ca 2,8 milj. kr.

Med hänsyn till arten av de inträffade kostnadsökningarna och med beaktande av att ifrågakostnader utgör en stor del av anslaget till naturvetenskapliga forskningsrådet bör, enligt min mening, ytterligare medel ställas till rådets förfogande. På tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 bör därför anvisas ytterligare 2 850 000 kr. under förevarande reservationsanslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Naturvetenskapliga forskningsrådet m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 2 850 000 kr.

Bilaga 7

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Dahlgren

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78
såvitt avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

TJONDE HUVUDTITELN

B. Jordbrukets rationalisering m. m.

[1] **B 6. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik använts ett förslagsanslag av 1 milj. kr. Riksdagen har vidare för budgetåret medgivit att statlig kreditgaranti får lämnas för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån, maskinlån, lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m., lån till rennäringens rationalisering m. m. samt lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt 380 milj. kr., varav till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. 19 milj. kr., till rennäringens rationalisering m. m. 2,5 milj. kr. samt till inköp av avelshästar och ridhästar 500 000 kr.

Lantbruksstyrelsen

Efterfrågan på kreditgarantier för lån till inre rationalisering inom jordbruket har ökat kraftigt. Denna utveckling orsakas av en stigande investeringsvilja inom näringen samt av höjda investeringskostnader. Styrelsen har inhämtat uppgifter från lantbruksnämnderna som visar att nuvarande ram för inre rationalisering, 200 milj. kr., inte täcker behovet för hittills beviljade belopp och inneliggande ansökningar. För att därtill kunna tillgodose behovet under resten av budgetåret bedömer styrelsen att ifrågakvarande ram behöver ökas med 80 milj. kr. till totalt 280 milj. kr.

Även nuvarande ramar för lånegaranti för driftslån samt jordförvärvslån bedöms vara otillräckliga. Föregående års ram för lånegaranti för driftslån uppgick ursprungligen till samma belopp som årets, dvs. 67 milj. kr., men utökades genom jämkning i två etapper till 78 milj. kr. varige-

nom behovet i stort sett kunde tillgodoses. Under innevarande år torde värflodsöversvämningar och skördekadaver förorsaka ett betydande behov av driftslån för avhjälpande av tillfälliga likviditetssvårigheter, vilket avspeglas i att nu inneliggande ansökningar om driftslån uppgår till ett belopp som är 12 milj. kr. högre än vid motsvarande tidpunkt föregående år. Vidare planerar vissa större bolag att avyttra jordbruksfastigheter. I den mån köparna inte är tidigare arrendatorer på enheterna kommer även detta att medföra ökat behov av ramutrymme för driftslån. Dessa utförsäljningar kommer också att öka behovet av lånegarantier för jordförvärvslån. Styrelsen bedömer mot bakgrund härav att ramen för lånegaranti för driftslån behöver höjas med 25 milj. kr. till 92 milj. kr. och ramen för lånegaranti för jordförvärvslån behöver höjas med 22 milj. kr. till 60 milj. kr.

Föredraganden

Det statliga ekonomiska stödet till jordbrukets rationalisering utgår huvudsakligen i form av kreditgarantier. Efterfrågan på sådana garantier har ökat kraftigt de senaste budgetåren. Enligt min mening är det angeläget att ramarna för kreditgarantier för jordbrukets rationalisering höjs.

För budgetåret 1977/78 bör sålunda statlig kreditgaranti beräknas för lån till yttre rationalisering med 50 milj. kr., för lån till inre rationalisering med 260 milj. kr., för driftslån med 85 milj. kr., för jordförvärvslån med 50 milj. kr., för maskinlån med 3 milj. kr., för lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. med 19 milj. kr., för lån till rennäringens rationalisering m. m. med 2,5 milj. kr. samt för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med 500 000 kr. Regeringen bör närmare kunna bestämma fördelningen mellan de fem förstnämnda ändamålen.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att medge att under budgetåret 1977/78 statlig kreditgaranti lämnas för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån, maskinlån, lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m., lån till rennäringens rationalisering m. m. samt lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt högst 470 000 000 kr., varav till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. 19 000 000 kr., till rennäringens rationalisering 2 500 000 kr. samt till inköp av avelshästar och ridhästar 500 000 kr.

[2] **B 7. Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag av 21 milj. kr. Riksdagen har för budgetåret medgivit att från anslaget får beviljas statsbidrag till särskild rationalisering med sammanlagt högst 22 milj. kr.

Lantbruksstyrelsen

Ramen uppgick föregående budgetår till 21 milj. kr. men hade behövt omfatta ytterligare 3 milj. kr. för att täcka behovet. Årets ram uppgår till 22 milj. kr. Enbart för att tillgodose nu ineliggande ansökningar erfordras en ram på närmare 28 milj. kr. Styrelsen hemställer därför att årets ram ökas med 5 milj. kr. till 27 milj. kr.

Föredraganden

Efterfrågan på bidrag till särskild rationalisering och till begränsat utvecklingsbara företag i norra Sverige har ökat kraftigt främst till följd av stigande investeringsvilja i mjölkproduktionen i förening med stegrade byggnadskostnader. Det är enligt min mening angeläget att med statligt stöd stimulera och underlätta rationaliseringen av jordbruket i norra Sverige. Den för budgetåret 1977/78 fastställda bidragsramen för särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m. bör därför utökas med 2 milj. kr. till 24 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att medge att under budgetåret 1977/78 statsbidrag beviljas till särskild rationalisering med sammanlagt högst 24 000 000 kr.

[3] **B 17. Stöd till skärgårdsföretag.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag av 3 milj. kr. Riksdagen har för budgetåret medgivit att statlig kreditgaranti för lån till skärgårdsföretag beviljas med sammanlagt högst 4 milj. kr. Vidare har riksdagen medgivit att för budgetåret statsbidrag till skärgårdsföretag får beviljas med sammanlagt högst 3 milj. kr.

Lantbruksstyrelsen

Nuvarande ramar för lånegarantier och statsbidrag till skärgårdsföretag har visat sig otillräckliga. Bidragsramen täcker inte behovet för nu ineliggande ansökningar. Därtill kommer att ett betydande antal ansökningar kan väntas inkomma under resten av budgetåret eftersom verksamheten i de flesta län är relativt nystartad. Ifrågavarande ramar bör därför höjas till vardera 6 milj. kr.

Föredraganden

Stödet till skärgårdsföretagen medverkar till att den bofasta befolkningen i dessa områden får förbättrade sysselsättnings- och utkomst-möjligheter. Jag anser det därför angeläget att ytterligare medel ställs till förfogande för ändamålet under innevarande budgetår. Jag förordar att ramen för lånegarantier till skärgårdsföretag höjs från 4 milj. kr. till

6 milj. kr. och att ramen för statsbidrag till skärgårdsföretag höjs från 3 milj. kr. till 6 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1977/78 statlig kreditgaranti för lån till skärgårdsföretag beviljas med sammanlagt högst 6 000 000 kr.,
2. medge att under budgetåret 1977/78 statsbidrag till skärgårdsföretag beviljas med sammanlagt högst 6 000 000 kr.

D. Skogsbruk

[4] **D 3. Bidrag till skogsförbättringar.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag av 12 milj. kr. Under anslaget har tagits upp en sammanlagd ram av 12,5 milj. kr. varav 5 milj. kr. för omplantering efter snytbaggeskador m. m. Bidragsbestämmelserna finns i kungörelsen (1948: 239) om statsbidrag till vissa skogsförbättrande åtgärder (omtryckt 1960: 324, ändrad senast 1976: 413) och i regleringsbrev för budgetåret 1977/78.

Skogsstyrelsen

Under budgetåret 1976/77 har hela det tillgängliga beloppet för bidrag till omplantering efter snytbaggeskador utnyttjats. Beloppet har uppgått till 9 milj. kr. Ca 13 000 ha har hjälpplanterats. Bidrag har i genomsnitt varit 50 % av godkänd kostnad. Av 1975 års snytbaggeskadade planteringar återstår att hjälpplantera ca 10 000 ha med svåra skador och ca 25 000 ha med något mindre skador. Av 1976 års planteringar har ca 50 000 ha skadats varav 10 000 ha redan har planterats utan stöd av bidrag. På den återstående arealen har mer än 50 % av plantorna dött på 15 000 ha. Trots omfattande markberedning och andra åtgärder har hittills 41 000 ha av 1977 års planteringar skadats i stor utsträckning.

Styrelsen föreslår mot bakgrund härav att bidrag får utgå till omplantering av 1975 och 1976 års snytbaggeskadade skogskulturer där åtgärden kan anses ekonomiskt betungande för markägaren. Styrelsen beräknar kostnaderna härför till 45 milj. kr. under innevarande budgetår.

Föredraganden

Sedan år 1975 är det inte längre tillåtet att skyddsbehandla skogsplanter med DDT. Till följd av de omfattande skador som på grund härav uppkom på 1975 års planteringar beslutade riksdagen i april 1976 att statsbidrag skulle kunna utgå under budgetåren 1975/76 och 1976/77 till omplantering av sådana skogskulturer som hade skadats av snytbagge i större omfattning år 1975.

Riksdagen har därefter beslutat att bidrag skall kunna utgå även under innevarande budgetår. För ändamålet har sammanlagt 16 milj. kr. an-

visats, varav 5 milj. kr. för innevarande budgetår. Skogsstyrelsen har föreslagit dels att bestämmelserna skall ändras så att bidrag skall kunna utgå även för skador som har inträffat under år 1976, dels att ytterligare 40 milj. kr. ställs till förfogande för bidrag under innevarande budgetår. Enligt styrelsen återstår 35 000 ha att hjälplantera av de kulturer som skadades år 1975. Av de arealer som planterades år 1976 behöver 40 000 ha hjälplanteras.

Undersökningar som har gjorts under de senaste åren visar att det behövs en allmänt förbättrad skogsvård i landet. De nu aktuella bidragen har delvis varit en förutsättning härför. Det är emellertid nödvändigt att så snart som möjligt komma tillrätta med de allvarliga skador som snytbaggen orsakar i skogsplanteringarna. Strävan måste därvid vara att skapa metoder som helt utesluter eller i varje fall minimerar behovet av kemiska bekämpningsmedel som kan skada miljön. Fortfarande återstår att hjälplantera stora arealer av dem som skadades år 1975. Avsevärda skador har inträffat även senare. Jag föreslår därför att bidrag skall kunna utgå till omplantering även av skogskulturer som har skadats år 1976.

I fortsättningen bör således bidrag kunna utgå till kostnaderna för omplantering av skogskulturer i Syd- och Mellansverige som i större omfattning har skadats av snytbagge under åren 1975 och 1976. I övrigt bör gälla samma bestämmelser som hittills.

Kostnaderna för de åtgärder som jag nu har förordat beräknar jag för innevarande budgetår till 20 milj. kr. Jag föreslår därför att det totala rambeloppet för ifrågavarande anslag ökas med 15 milj. kr. till 27,5 milj. kr.

Jag vill i detta sammanhang ta upp vissa frågor om skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantverksamhet.

I prop. 1975/76: 132 om skogsstyrelsens organisation, m. m. anförde föredragande departementschefen i fråga om skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantverksamhet att de förslag som hade lagts fram av skogsadministrativa utredningen (Jo 1974: 03) i syfte att lösa vissa ekonomiska problem för frö- och plantverksamheten borde prövas först i samband med ställningstagandena till skogsvårdsstyrelsernas organisation över huvud. Föredraganden aviserade vidare ett uppdrag till skogsstyrelsen att utarbeta förslag till åtgärder i syfte att ge verksamheten en tillfredsställande ekonomisk bärkraft.

Skogsstyrelsen har nu redovisat sitt uppdrag. Styrelsens förslag syftar till en total samordning av frö- och plantverksamheten mellan skogsvårdsstyrelserna. Skogsstyrelsen föreslår sålunda en centralisering till styrelsen av vissa beslutsfunktioner. De ekonomiska problemen i verksamheten skall enligt förslaget lösas dels genom en resultatutjämning mellan de olika skogsvårdsstyrelserna, dels genom att staten ställer medel till för-

fogande för investeringar och bidrag till verksamheten. Skogsstyrelsen föreslår att lånefonden för insamling av skogsfrö förstärks och att dess ändamål vidgas till att gälla även investeringar i plantverksamheten. Vidare föreslås att två för skogsvårdsorganisationen interna fonder bildas och att skogsstyrelsen medges en rörlig kredit i riksgäldskontoret för att tillfälliga likviditetsproblem skall kunna lösas smidigt.

Skogsstyrelsens förslag har remissbehandlats. De flesta remissinstanserna tillstyrker förslagen. Statskontoret och riksrevisionsverket anser dock att förslagen innebär endast en temporär lösning i avvaktan på pågående utredningar. Riksrevisionsverket avstyrker förslagen i fråga om användning av fonder som finansieringsform med hänvisning till prop. 1976/77: 13 med förslag till riktlinjer för modernisering av det statliga budgetsystemet.

För egen del vill jag anföra följande. Skogsvårdsstyrelsernas produktion av skogsplantor är av avgörande betydelse för skogsbruket. Skogsvårdsstyrelserna svarar för hälften av leveranserna av skogsplantor i landet. Merparten av de plantor som styrelserna framställer levereras till privata skogsägare. Såvitt nu kan bedömas finns det ingen som kan överta verksamheten inom överskådlig tid. Jag räknar därför med att skogsvårdsorganisationen även i framtiden måste handha den betydelsefulla uppgiften som plantleverantör till skogsbruket.

Det är av stor betydelse för skogsvården att skogsplantor kan ställas till skogsbrukets förfogande till så låg kostnad som möjligt. Samtidigt är det nödvändigt att plantverksamheten inte blir en ekonomisk belastning för vare sig skogsvårdsstyrelserna eller staten. För att detta skall bli möjligt fordras enligt min mening att skogsvårdsstyrelserna samordnar sin verksamhet. En sådan total samordning är emellertid svår att åstadkomma så länge skogsvårdsstyrelserna är att anse som fristående juridiska personer. Eftersom det inom skogsadministrativa utredningen pågår en översyn av skogsvårdsstyrelsernas organisation över huvud anser jag att frågan om frö- och plantverksamhetens organisation och därmed sammanhängande frågor lämpligen bör tas upp först i samband med behandlingen av utredningens övriga förslag. Utredningens betänkande kan väntas tidigast i slutet av år 1978.

Det är dock nödvändigt att redan nu vidta vissa åtgärder i fråga om skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantverksamhet. Bl. a. måste vissa skogsvårdsstyrelsernas kapitalförsörjning underlättas samtidigt som skogsstyrelsen bör ges ett ökat inflytande över frö- och plantverksamheten.

I de fall plantverksamheten inte ger utrymme för investeringar eller för tillfälliga större utbetalningar är skogsvårdsstyrelserna hänvisade till lån på den allmänna kreditmarknaden. Enligt 6 § lagen (1960: 267) om skogsvårdsstyrelser (ändrad 1975: 675) fordras emellertid regeringens medgivande i varje särskilt fall innan lån får tas upp. För att underlätta för skogsstyrelsen att samordna investeringarna och för att minska hand-

läggningstiden föreslår jag att prövningen av fråga om medgivande att ta upp lån för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med frö- och plantproduktionen flyttas från regeringen till skogsstyrelsen. Frågor om lån för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet i övrigt bör dock även i fortsättningen prövas av regeringen i första instans. Den föreslagna delegeringen förutsätter ändring i 6 § tredje stycket angivna lag. I enlighet härmed har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lagen (1960: 267) om skogsvårdsstyrelser. Förslaget har fogats till detta protokoll som bilaga A.

Frö- och plantverksamhetens ekonomi är ansträngd inom vissa skogsvårdsstyrelser. En del skogsvårdsstyrelser har dessutom problem med att erhålla lån. I syfte att motverka dessa svårigheter föreslår jag att skogsvårdsstyrelserna ges statlig garanti för lån intill ett sammanlagt belopp av 13 milj. kr. under innevarande budgetår. Frågan om lånegaranti i det enskilda fallet bör prövas av skogsstyrelsen. Eventuella förluster till följd av garantin bör täckas från ifrågavarande anslag utan att bidragsramarna belastas.

I samband med en fortsatt rationalisering av frö- och plantverksamheten kan det förhållandet uppstå att kapital frigörs genom en minskning eller total nedläggning av verksamheten i ett län. Det är då naturligt att det frigjorda kapitalet investeras i ett eller flera andra län eftersom länets frö- och plantbehov måste tillgodoses genom leveranser därifrån.

Som jag nyss har framhållit anser jag att skogsvårdsorganisationens frö- och plantverksamhet måste samordnas ytterligare. En förhållandevis långtgående samordning är dock redan förutsatt t. ex. i fråga om planering av verksamhetens inriktning, prissättning m. m. I samband med att skogsvårdsstyrelserna omorganiserades år 1960 beslutade nämligen riksdagen att det ankommer på skogsstyrelsen, utom i fråga om medgivande att ta upp lån, att fastställa riktlinjer för hur skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med frö- och plantproduktion skall bedrivas tekniskt och ekonomiskt (prop. 1960: 106, BeJoU 1960: 1, rskr 1960: 326). Jag utgår från att skogsstyrelsen utnyttjar detta bemyndigande. Vidare förutsätter jag att de skogsvårdsstyrelser som redan nu samarbetar i frö- och plantverksamheten fördjupar detta samarbete.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

dels att antaga inom jordbruksdepartementet upprättat förslag till

1. lag om ändring i lagen (1960: 267) om skogsvårdsstyrelser,

dels att

2. godkänna vad jag har förordat om statsbidrag till viss omplantering av skogskulturer som har skadats av snyttbagge,

3. medge att under budgetåret 1977/78 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 27 500 000 kr. till skogsodlingsåtgärder på nedlagd jordbruksmark och med anslaget i övrigt avsedda ändamål,

4. godkänna vad jag har förordat i fråga om statlig garanti för lån till skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantverksamhet,
5. medge att för budgetåret 1977/78 statlig garanti lämnas för lån till skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantverksamhet med sammanlagt högst 13 000 000 kr.,
6. medge att förluster på grund av statlig lånegaranti till skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantverksamhet får täckas från förslagsanslaget Bidrag till skogsförbättringar.

E. Fiske

[5] **E 3. Främjande i allmänhet av fiskerinäringen.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 1 milj. kr. Regeringen har i regleringsbrev föreskrivit att högst 565 000 kr. härav får disponeras för bidrag till säkerhetsutrustning för fiskefartyg.

Bestämmelserna om bidrag till säkerhetsutrustning finns i kungörelsen (1971: 445) om statligt stöd till fiskerinäringen (ändrad senast 1977: 516). Bidrag lämnas till livräddningsflotte, brandskyddsutrustning och ekolod samt till radar och radiotelefon.

Fiskeristyrelsen

Den 1 oktober 1977 förelåg hos styrelsen ansökningar om bidrag till säkerhetsutrustning som enligt gällande bestämmelser berättigar till bidrag om sammanlagt ca 1,2 milj. kr. Anslaget till ändamålet är för innevarande budgetår 565 000 kr. Den 1 oktober 1977 var den odisponerade behållningen under anslaget endast 6 000 kr. Det innebär att fiskeristyrelsen inte har möjlighet att lämna bidrag i den omfattning som de av riksdagen beslutade reglerna kräver. Styrelsen hemställer att ytterligare 2 milj. kr. anslås för ändamålet på tilläggsbudget för innevarande budgetår.

Föredraganden

Fiskeristyrelsen har anmält att redan inneliggande ansökningar om bidrag till säkerhetsutrustning ej kan tillgodoses med det tillgängliga anslaget för innevarande budgetår. Det är enligt min mening angeläget att bidragsbehovet i rimlig utsträckning kan tillgodoses under innevarande budgetår. Jag förordar därför att för ändamålet ytterligare 2 milj. kr. anvisas på tilläggsbudget.

Under återopande av vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Främjande i allmänhet av fiskerinäringen* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

V. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

[6] **7 a. Lån till trädgårdsnäringen.** På tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisades under denna anslagsrubrik ett investeringsanslag av 20 milj. kr. (prop. 1975: 85, JoU 1975: 16, rskr 1975: 183). Något anslag för detta ändamål har inte uppförts på statsbudgeten för innevarande budgetår. Riksdagen beslutade vid riksmötet 1976/77 om nya regler för lån från anslaget (prop. 1976/77: 1 bil. 13, JoU 1976/77: 13, rskr 1976/77: 182). Dessa innebär i huvudsak att lån kan lämnas till företag med produktion av snittblommor i växthus med uppvärmning. Stödet utgår i form av driftlån vid likviditetssvårigheter inom företagen samt vid sortimentsbyte eller annan omläggning av produktionen. Lånen är ränte- och amorteringsfria under tre år. Stödet utgår t. o. m. utgången av budgetåret 1978/79. Hittills har lån beviljats från anslaget med sammanlagt 8 milj. kr.

I skrivelse den 11 oktober 1977 har Svenska lantarbetareförbundet och Trädgårdsnäringens riksförbund hemställt om vissa omedelbara åtgärder för att underlätta den svenska växthusodlingens situation. Efter remiss har yttranden över skrivelsen avgetts av lantbruksstyrelsen, statens jordbruksnämnd, arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), kommerskollegium, 1974 års trädgårdsnäringsutredning samt Sveriges frukt- och grönsaksdistributörers förening.

Svenska lantarbetareförbundet och Trädgårdsnäringens riksförbund

Förbunden anför i skrivelsen att sysselsättningssituationen inom trädgårdsnäringen är mycket allvarlig till följd av ekonomiska svårigheter vid trädgårdsföretagen. Det konstateras att företag kommer att lägga ned verksamheten, om inga åtgärder vidtas. Särskilt gäller det större företag inom näringen.

I avvaktan på förslag från 1974 års trädgårdsnäringsutredning till långsiktiga lösningar på näringens problem föreslår förbunden bl. a. ett kombinerat areal- och sysselsättningsstöd för växthusodlingen. Vidare föreslås att lånen från förevarande anslag skall utgå även till företag som startats efter år 1974.

Remissinstanserna

Remissinstansernas bedömning av växthusföretagens ekonomiska situation varierar. *Lantbruksstyrelsen* framhåller att de svenska växthusföretagen generellt sett torde tillhöra Europas mest effektiva. Sedan oljekrisen har emellertid de svenska produktpriserna anpassat sig olika till det nya kostnadsläget. För snittblommor har denna anpassning inte varit tillräcklig. Det är därför främst företag med denna produktion som har

ditetssvårigheter inom företagen samt vid sortimentsbyte eller annan omläggning av produktionen. Även i övrigt bör villkoren för lånen vara oförändrade.

För växthusföretag med produktion av rosor och nejlikor är emellertid situationen sådan att särskilda insatser behövs för att dessa företag skall kunna upprätthålla sysselsättningen och ställa om sin produktion. Även för företag som det senaste året lagt om sin produktion från snittblommor till annan odling behövs särskilt stöd. Jag förordar därför att från lånefonden stöd i form av avskrivningslån skall kunna utgå till nämnda företag intill ett belopp av sammanlagt 3 milj. kr. Stödet bör främst inriktas på företag med produktion för avsalu till återförsäljare. Det bör ankomma på regeringen att meddela föreskrifter för avskrivningslånen. Lantbruksstyrelsen bör liksom hittills administrera lånegivningen.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna vad jag har förordat om lån till vissa trädgårdsföretag.

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

[7] **6. Jordfonden.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 15 milj. kr. Fonden uppgår f. n. till 292 milj. kr. Fondens medel skall användas för att bestrida lantbruksnämndernas kostnader för fastighetsförvärv i samband med åtgärder för yttre rationalisering på jordbrukets område.

Läget på kreditmarknaden har medfört allt större svårigheter för lantbruksnämnderna att få köpeskillingarna reglerade för de fastigheter som säljs. Detta har medfört att fondens likviditet de senaste åren minskat med ca 60 milj. kr. F. n. saknar lantbruksnämnderna möjlighet att göra inköp utöver vad de enligt jordförvärvslagen är skyldiga att lösa in. Med hänsyn till den stora betydelse för jordbrukets rationalisering som denna verksamhet har och med hänsyn till att det f. n. finns ett osedvanligt stort utbud av större fastighetskomplex anser jag att fonden bör tillföras ett belopp av 25 milj. kr. Det är angeläget att nämnderna har möjlighet att köpa hela eller delar av de fastigheter som bjuds ut för att sälja dem till jordbrukare som behöver tillskottsmark eller använda dem i bytesverksamhet. Vidare bör för markförvärv särskilda medel i form av en tillfällig rörlig kredit i riksgäldskontoret på 25 milj. kr. ställas till lantbruksstyrelsens förfogande intill den 30 juni 1979.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att lantbruksstyrelsen får disponera en rörlig kredit på 25 000 000 kr. i riksgäldskontoret intill den 30 juni 1979,
2. till *Jordfonden* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 25 000 000 kr.

Naturvårdsfonden

[8] 7. Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m. På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 4 milj. kr. Anslaget disponeras av statens naturvårdsverk för bestridande av kostnader för förvärv för statens räkning av värdefulla naturområden.

Statens naturvårdsverk

Den fysiska riksplaneringens inventerings- och sammanställningsarbeten, med efterföljande planmässiga överväganden på regional och lokal nivå, har börjat övergå i ett genomförandeskede vad avser bl. a. säkerställanden av från rikssynpunkt och regional synpunkt värdefulla naturvårdsobjekt.

Naturvårdsverket har bedömt dessa objekt och ställt sig positivt till reservatsbildning för flera av dessa. Arbetet med riksplaneringen har nu lett fram till att man på central, regional och lokal ansvarsnivå funnit det angeläget att ett stort antal naturvårdsobjekt säkerställs som naturreservat.

Vid sidan av arbetet med riksplaneringen har det i de flesta län pågått ett arbete med länstäckande naturinventeringar, liksom i vissa fall specialinventeringar av särskilda naturtyper. Härvid har kunskapen om landets naturvårdsvärden successivt ökat och möjligheten till värdering, klassificering och detaljavgrensning av intressanta objekt förbättrats. Detta har i sin tur lett till att antalet ärenden för säkerställande och därmed anspråken på statliga medel ökat.

Under innevarande budgetår väntas förhandlingar kunna avslutas i ett betydande antal ärenden. Kostnaderna för aktuella förvärv överstiger avsevärt tillgängliga anslag. Naturvårdsverket beräknar medelsbehovet under innevarande budgetår till 17 milj. kr., vilket innebär att 13 milj. kr. behöver anvisas på tilläggsbudget för markförvärv för naturvårdsändamål.

Föredraganden

Av naturvårdsverkets redovisning framgår att ett stort antal ärenden avseende markförvärv för naturvårdsändamål kommer att aktualiseras under innevarande budgetår. Behovet av medel överstiger enligt verkets beräkningar det anslag som anvisats för detta ändamål. Jag vill med anledning härav och med hänvisning till vad jag tidigare denna dag har anfört under punkten H 5 i bilaga 13 till budgetpropositionen avseende budgetåret 1978/79 framhålla att det är angeläget att planeringen och prioriteringen av arbetet med säkerställande av mark för naturvårdsändamål sker inom de ramar som tillgängliga anslag medger. När det gäller de ärenden som nu är aktuella har förhandlingar om förvärv i allmänhet pågått under lång tid. Med hänsyn till de särskilda skäl som

åberopats föreslår jag att ytterligare 3 milj. kr. anvisas för innevarande budgetår för förvärv av mark för naturvårdsändamål.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kr.

Bilaga A

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1960: 267) om skogsvårdsstyrelser

Härigenom föreskrives att 6 § lagen (1960: 267) om skogsvårdsstyrelser skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Skogsvårdsstyrelsens medel må ej användas för andra skogar än dem som stå under styrelsens tillsyn eller för andra uppgifter än sådana som enligt denna *förordning* eller eljest gällande bestämmelser tillhöra området för styrelsens verksamhet.

Skogsvårdsstyrelse må förvärva fastighet, som är till gagn för styrelsens verksamhet. Avtal om sådant köp må dock ej av styrelsen slutas utan medgivande av regeringen eller förbehåll om sådant medgivande.

Skogsvårdsstyrelse må ej *utan regeringens medgivande* upptaga lån.

Föreslagen lydelse

6 §¹

Skogsvårdsstyrelsens medel må ej användas för andra skogar än dem som stå under styrelsens tillsyn eller för andra uppgifter än sådana som enligt denna *lag* eller eljest gällande bestämmelser tillhöra området för styrelsens verksamhet.

Skogsvårdsstyrelse må ej upptaga lån *för styrelsens verksamhet med frö- och plantproduktion utan skogsstyrelsens medgivande. För skogsvårdsstyrelsens verksamhet i övrigt må lån ej upptagas utan regeringens medgivande.*

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse 1975: 675.

Bilaga 8

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Burenstam Linder

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78
såvitt avser handelsdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

ELFTE HUVUDTITELN

F. Ekonomiskt försvar

[1] F 1. **Överstyrelsen för ekonomiskt försvar.** I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål ett förslagsanslag av 170 423 000 kr. Styrelsen för internationell utveckling (SIDA) har efter samråd med överstyrelsen för ekonomiskt försvar (ÖEF) i skrivelse till regeringen den 19 september 1977 föreslagit att medel anvisas för uppbyggnad av ett särskilt beredskapslager av textilvaror för katastrofändamål. Beredskapslagret skulle utnyttjas av SIDA för bistånd, medan ÖEF skulle ansvara för lagret antingen i särskilt avdelade utrymmen eller i form av bokföringsmässiga tillgångar i ÖEF:s allmänna beredskapslager, avsett för folkhushållningen i händelse av avspärrning eller krig. ÖEF har med beaktande av sitt speciella intresse och med hänsyn till övriga planerade stödåtgärder på tekoområdet bedömt att ett beredskapslager för katastrofändamål borde omfatta svenska textilvaror till ett värde av 30 milj. kr.

Föredraganden

Av såväl försörjningsberedskapspolitiska som arbetsmarknadspolitiska skäl föreslår jag, efter samråd med statsrådet Ullsten och chefen för arbetsmarknadsdepartementet, att medel anvisas ÖEF för att täcka merkostnaden vid inhemsk upphandling av beredskapslager för katastrofhjälp av beklädnadsvaror, tält och filter till en sammanlagd kostnad av 30 milj. kr. Merkostnaden för upphandling av dessa varor hos svenska företag beräknar jag till 10 milj. kr. För täckande av denna merkostnad bör 10 milj. kr. anvisas på tilläggsbudget II till statsbudgeten för bud-

getåret 1977/78 i form av försörjningsberedskapsstöd under förevarande anslag.

För att säkerställa att upphandlingen av dessa varor sker på ett sådant sätt att bästa effekt uppnås från försörjningsberedskaps- och sysselsättningsynpunkt, bör SIDA åläggas att göra upphandlingen i samarbete med ÖEF och arbetsmarknadsstyrelsen.

Med hänvisning till vad jag här anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Överstyrelsen för ekonomiskt försvar* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

VI. FONDEN FÖR STATENS AKTIER

[2] **1 b. Teckning av aktier i ett bolag för export av tjänster till u-länder.** Riksdagen beslutade våren 1977 (prop. 1976/77: 83, NU 1976/77: 47, rskr 1976/77: 332) att staten skall bilda ett bolag tillsammans med näringslivet för försäljning av tjänster till u-länder. Bolagets uppgift skall vara att mot betalning ställa svensk kompetens och kapacitet inom tjänstesektorn till förfogande för u-länderna. Verksamheten skall på sikt kunna omfatta hela den tjänstesektor som offentliga myndigheter är ansvariga för, men till en början skall bolaget vara inriktat mot utbildningsområdet. Bolaget skall ha karaktären av ett konsultbolag och bedrivas på affärsmässiga grunder.

Riksdagen beslutade vidare att bemyndiga regeringen att teckna aktier inom ramen av 5 milj. kr.

Under sommaren och hösten 1977 har regeringen i samarbete med Sveriges industriförbund undersökt frågor som avser bolagets ägarstruktur, organisation och budget. Den vidtagna undersökningen har resulterat i att staten tillsammans med representanter från näringslivet står i beredskap att bilda ett aktiebolag, i vilket staten skall teckna hälften av aktiekapitalet.

Bolagets eget kapital beräknas komma att uppgå till totalt 10 milj. kr. Näringslivets hälft kommer att ägas av ett holdingbolag, som bildas av intressentföretagen. Bland de företag som kommer att teckna aktier i holdingbolaget finns representanter för verkstadsindustrin, läromedelsindustrin och konsultföretag.

Bolaget kommer att erbjuda sina tjänster till myndigheter, organisationer och företag i u-länder och i Sverige.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Teckning av aktier i ett bolag för export av tjänster till u-länder* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 5 000 000 kr.

Bilaga 9

Utdrag
ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Ahlmark

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 såvitt avser arbetsmarknadsdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN**TOLFTE HUVUDTITELN****B. Arbetsmarknad m. m.**

[1] **B 3. Sysselsättningsskapande åtgärder.** Med stöd av riksdagens be- myndigande (prop. 1976/77: 100 bil. 2, FiU 1976/77: 10, rskr 1976/77: 133) har regeringen den 10 november 1977 beslutat att arbetsmarknads- styrelsen (AMS) från reservationsanslaget Sysselsättningsskapande åtgärder får — utöver vad regeringen i annat sammanhang har före- skrivit — bestrida utgifter om högst 23,6 milj. kr.

Medlen skall användas för beställning och upphandling av textil- och konfektionsförnödenheter. Av beloppet skall 20 milj. kr. reserveras för beställningar hos industriföretag som varslat om friställning i större omfattning, s. k. rådrumsbeställningar.

Med hänsyn till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen före- slår riksdagen

att till *Sysselsättningsskapande åtgärder* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservations- anslag av 23 600 000 kr.

C. Arbetsmiljö

[2] **C 5. Särskilda åtgärder för arbetsanpassning.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår förts upp ett reservations- anslag av 1 215 milj. kr. Härav har för delprogrammet Utbildning av svår- placerade beräknats 86 milj. kr., och för delprogrammet Arkivarbete 599,5 milj. kr. samt för delprogrammet Skyddad sysselsättning 176,1 milj. kr.

AMS

AMS har i skrivelse den 27 oktober 1977 begärt ytterligare medel på anslagsposterna Utbildning av svårplacerade och Arkivarbete. Därutöver har AMS begärt en ökning av beslutsramen för beviljande av statsbidrag till anordnande av verkstäder inom arbetsvården.

Det ökade medelsbehovet under anslagsposten Utbildning av svårplacerade hänför sig till skolöverstyrelsens andel av kostnaderna för de särskilda utbildningsinstanserna för svårplacerade (anpassningskurser). Under budgetåret 1976/77 vidtagna åtgärder för att förbättra utbildningen har medfört ökade kostnader för personal, lokaler, utrustning m. m. Till följd av dessa kostnadsökningar uppgår behovet av ytterligare medel under anslagsposten till totalt 24,4 milj. kr.

Det ökade medelsbehovet under anslagsposten Arkivarbete hänför sig till kostnadsökningar under innevarande budgetår (245,5 milj. kr.) till följd av träffade avtal för åren 1976 och 1977 samt utbetalningar av retroaktiva lönetillägg för budgetåret 1976/77 (15 milj. kr.). Behovet av ytterligare medel under anslagsposten uppgår därmed till totalt 260,5 milj. kr.

AMS har dessutom begärt att under innevarande budgetår få bevilja statsbidrag till anordnande av arbetsvårdsverkstäder med 76 milj. kr. vilket innebär en ökning med 36 milj. kr. av den beslutsram som tidigare har fastställts. En utökning av beslutsramen kan enligt AMS ske utan motsvarande tillskott av anslagsmedel.

Föredraganden

Delprogrammet Utbildning av svårplacerade omfattar anpassningskurser, introduktionskurser för skyddat arbete samt företagsutbildning för arbetshandikappade. Skolöverstyrelsens andel av anslaget avser anpassningskurserna. Till följd av kvalitativa förbättringar av dessa kurser under budgetåret 1976/77 beräknas kostnaderna under innevarande budgetår komma att överstiga för delprogrammet beräknade medel med 24,4 milj. kr.

Anvisade medel för arkivarbetslöner budgetåret 1977/78 är beräknade i 1976 års löneläge före kontrollstationsförhandlingar. Till följd av de träffade avtalen beräknas utbetalningarna under budgetåret komma att överstiga för arkivarbete beräknade medel med 260,5 milj. kr.

Beträffande beslutsramen för beviljande av statsbidrag till anordnande av verkstäder inom arbetsvården har regeringen av riksdagen bemyndigats att för innevarande budgetår vidga ramen om behov härav skulle uppkomma (prop. 1976/77: 100 bif. 15, AU 1976/77: 21, rskr 1976/77: 179). Enligt beslut den 15 december 1977 har regeringen bemyndigat AMS att under budgetåret 1977/78 bevilja anordningsbidrag till verkstäder inom arbetsvården inom en ram av 50 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Särskilda åtgärder för arbetsanpassning* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 284 900 000 kr.

[3] **Garantilån för arbetsmiljöförbättringar m. m.** Riksdagen beslutade i maj 1975 om vissa stimulansåtgärder för arbetsmiljöförbättringar (prop. 1975: 66, SoU 1975: 16, rskr 1975: 191). Beslutet innebar att staten fick teckna garanti för lån för att finansiera förbättringar av arbetsmiljön, i första hand i mindre och medelstora företag. Garantin avsåg lån om högst 100 000 kr. per företag. Lånen skulle löpa på sju år med de två första åren amorteringsfria. För att stimulera företagen till arbetsmiljöförbättringar beslöts att de två första åren också skulle vara räntefria. Det statliga garantiåtagandet skulle avse totalt 200 milj. kr. under tiden den 1 september 1975—den 31 december 1976.

Riksdagen beslutade vidare i december 1976 att stödet, inom ramen av 200 milj. kr., skulle utgå även under år 1977 eftersom garantier endast tecknats för knappt 55 milj. kr. vid utgången av september 1976 och betydande belopp av garantisumman annars skulle kvarstå outnyttjade vid periodens slut (prop. 1976/77: 35, SoU 1976/77: 20, rskr 1976/77: 70).

Lånegarantin tecknas för statens räkning av företagareföreningen i resp. län (SFS 1975: 354). Som villkor för att garanti skall tecknas gäller att lånet avser förbättring av arbetsmiljön i redan befintlig anläggning och att möjligheter till annan finansiering saknas. Låneansökan skall ha tillstyrkts av de anställdas företrädare i skyddsfrågor.

För att täcka räntekostnader, infriande av ställda garantier och andra kostnader som följer av systemet, tas enligt lagen (1971: 282) om arbetarskyddsavgift (paragrafen införd 1975: 353) ut en särskild avgift om 0,03 procentenheter för åren 1976 och 1977. Avgiften förs till fonden för arbetsmiljöförbättringar. Stat, kommun och landstingskommun är undantagna från garantisystemet. Staten betalar dock avgift för ändamålet.

Statens industriverk, som har tillsynen över verksamheten, har fortlöpande rapporterat utfallet. Vid utgången av september månad i år hade garantier tecknats om 145 milj. kr., fördelat på drygt 2 200 företag med ca 36 000 anställda. Vid samma tidpunkt fanns vid företagareföreningarna 299 ineliggande ansökningar om sammanlagt 20,3 milj. kr. Den länsvisa fördelningen av antalet beviljade resp. avslagna och ineliggande ansökningar per den 30 september 1977 redovisas i följande tabell.

Fördelning på län: 1 sept. 1975—30 sept. 1977 (belopp i 1 000-tal kr.)

Län	Beviljade an-sökningar		Avslagna an-sökningar		Inneliggande an-sökningar per den 30.9.1977	
	Antal	Belopp	Antal	Belopp	Antal	Belopp
AB	158	9 454	38	2 693	18	1 047
C	65	4 548	7	469	9	400
D	72	4 607	11	1 010	7	541
E	125	8 213	9	575	24	1 604
F	118	8 220	19	995	22	1 699
G	76	5 002	8	540	12	708
H	90	6 226	8	553	16	1 313
I	9	626	—	—	—	—
K	68	4 473	6	508	1	100
L	116	7 214	18	1 218	13	732
M	144	8 970	33	1 802	20	1 341
N	108	6 657	22	1 681	18	1 241
O	217	12 641	12	370	18	1 086
P	130	7 677	36	2 320	27	1 610
R	113	7 151	14	942	22	1 388
S	91	4 942	19	1 334	4	260
T	77	4 919	11	669	6	469
U	42	2 386	13	942	10	884
W	63	3 764	11	588	8	554
X	94	5 760	2	200	4	305
Y	33	2 231	11	746	7	411
Z	41	2 452	7	537	6	517
AC	175	12 739	6	410	18	1 334
BD	52	3 692	22	1 650	9	716
Totalt	2 077	144 565	343	22 752	299	20 260

Industriverket redovisade för perioden den 1 september 1975—den 30 juni 1977 lånen fördelade på skilda åtgärder. Härav framgår att nära hälften av insatserna avser ventilation, luftrening m. m.

Fördelning på åtgärd, 1 sept. 1975—30 juni 1977

Typ av åtgärd	Antal åtgärder	%
Förbättring av ventilation, dammsugning, luftrening etc.	1 288	41
Bullerdämpning, ljudisolering etc.	332	11
Skyddsanordning på maskin och liknande	251	8
Förbättrad belysning	152	5
Förbättring av sanitära förhållanden	262	8
Andra förbättringar av personalutrymmen	513	17
Övriga åtgärder (lyftanordningar, golvförbättringar etc.)	301	10
Summa	3 099	100

Garantilånen begränsas inte till viss bransch. Emellertid har tillverkningsindustrin dominerat och svarar för 61 % av de beviljade ansökningarna under perioden den 1 september 1975—den 30 juni 1977. Reparations-, tvätter- och annan serviceverksamhet svarar för 12 %, varuhandel, restaurang- och hotellverksamhet för 8 %, byggnadsverksamhet för 10 % och övriga näringsgrenar tillsammans för 9 %.

Föredraganden

Möjligheten för mindre och medelstora företag att med statlig garanti låna pengar till arbetsmiljöförbättringar har nu funnits i drygt två år. Under de tretton första månaderna lånades på detta sätt ca 55 milj. kr. och under den därpå följande tolv månadersperioden 90 milj. kr. En starkt bidragande orsak till denna markanta ökning kan bl. a. vara den intensifierade debatten om arbetsmiljön samt att informationen om detta slag av gynnsamma lån nu nått ut till allt fler företag och anställda. Systemet med garantilån för arbetsmiljöförbättringar har inneburit en snabbare upprustning av arbetsmiljön i de företag som utnyttjat möjligheten, än vad som annars varit möjligt.

Landsorganisationen i Sverige har i skrivelse till regeringen hemställt att medel även fortsättningsvis skall reserveras för att små och medelstora företag skall kunna ges garantier för lån till förbättrad arbetsmiljö. Även Sveriges Hantverks- och Industriorganisation samt Östergötlands och Skaraborgs företagareföreningar har föreslagit att garantilån av detta slag skall kunna erbjudas dessa företag efter utgången av år 1977.

Det är enligt min mening viktigt att det ökade intresset för arbetsmiljöåtgärder stimuleras ytterligare någon tid och att det kan resultera i konkreta åtgärder i största möjliga omfattning. Med hänsyn härtill, samt den sysselsättningsstimulans som miljöåtgärderna medför, förordar jag att garantilånesystemet får fortsätta att gälla även efter den 31 december 1977.

Jag vill emellertid starkt betona att dessa stimulansåtgärder, trots en förlängning, inte får betraktas som permanenta. Kostnader för att förbättra arbetsmiljön bör inte särskiljas från övriga produktionskostnader. De bör därför betalas av produktionen. Den av riksdagen nyligen antagna arbetsmiljölagen (prop. 1976/77: 149, SoU 1977/78: 1, rskr 1977/78: 18) kommer att medföra nya förväntningar och krav på en bättre arbetsmiljö, inte minst i de mindre och medelstora företagen. Eftersom lagen träder i kraft den 1 juli 1978 är det rimligt att vänta sig en ökad efterfrågan på bl. a. arbetsmiljögarantilån under senare hälften av året. Jag är emellertid inte beredd att förorda att systemet förlängs längre än till utgången av år 1978. För detta år bör en ny ram på 100 milj. kr. ställas till verksamhetens förfogande. Verksamheten med garantilån bör enligt min mening utvärderas i slutet

av år 1978 för att ge underlag för bedömningar om behovet av framtida stimulansåtgärder i syfte att förbättra arbetsmiljön.

De nuvarande regler som gäller för att staten skall teckna garanti för dessa lån bör inte förändras utom vad avser maximibelopp per företag. Med hänsyn till kostnadsstegringarna sedan systemet infördes år 1975 bör beloppet höjas från 100 000 kr. till 125 000 kr. Det ankommer på regeringen att i administrativ ordning utfärda föreskrifter om detta.

De kostnader till följd av systemet i form av räntebefrielse, garantiinfrianden, administration m. m. och som uppstår under år 1978 kommer enligt gjorda beräkningar att förskottsvis kunna täckas av de medel som f. n. finns inestående på fonden för arbetsmiljöförbättringar. För de kostnader som uppstår därefter — främst räntebefrielse och garantiinfrianden — bör fonden tillföras nya medel. Jag förordar därför — liksom tidigare — att en särskild arbetarskyddsavgift på 0,03 procentenheter tas ut för år 1979 enligt samma regler som gällde för åren 1976 och 1977. Detta kräver ändring i lagen (1971: 282) om arbetarskyddsavgift. Jag avser att inom kort återkomma i denna fråga. Eventuellt överblivna medel på fonden för arbetsmiljöförbättringar bör få användas för andra ändamål på arbetsmiljöns område.

I samband med att systemet med garantilån för arbetsmiljön förlängs avser jag att uppdra åt statens industriverk att informera företag, fackliga organisationer och skyddsombud om verksamheten och att dess giltighet förlängs.

Med hänvisning till vad jag nu anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att lånegarantier för arbetsmiljöförbättringar enligt de huvudsakliga riktlinjerna i prop. 1975: 66 får lämnas även efter utgången av år 1977, inom den tidigare beslutade ramen om 200 000 000 kr.,
2. utvidga ramen med ytterligare 100 000 000 kr. för tiden fram till utgången av år 1978,
3. medge att maximibeloppet per företag höjs från 100 000 kr. till 125 000 kr.

Bilaga 10

BOSTADSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Olsson i fråga om punkterna 1 och 2 samt
statsrådet Friggebo i fråga om punkten 3

**Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78
såvitt avser bostadsdepartementets verksamhetsområde**

DRIFTBUDGETEN

TRETTONDE HUVUDTITELN

B. Bostadsbyggande m. m.

[1] **B 11. Vissa energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m.**
Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats
ett reservationsanslag av 500 milj. kr.

Från anslaget bestrids kostnaderna för statens ekonomiska stöd till
energibesparande åtgärder i civila statliga byggnader, bostadshus, allmän-
na samlingslokaler samt kommunala och landstingskommunala byggnader.
Från anslaget betalas under innevarande budgetår också bidrag till
prototyp- och demonstrationsverksamhet inom bostadssektorn, bidrag till
kommuner för rådgivning m. m. i energisparverksamhet samt vissa kost-
nader för informations- och utbildningsverksamhet i energifrågor med in-
riktning på energiförbrukningen i byggnadsbeståndet.

För disposition av anslaget för olika ändamål under ett budgetår gäller
vissa av riksdagen fastställda ramar för beslut om lån och bidrag m. m. I
fråga om lån och bidrag för energibesparande åtgärder inom bostads-
beståndet har riksdagen för innevarande budgetår fastställt en ram av 429
milj. kr. (prop. 1976/77: 107, CU 1976/77: 32, rskr 1976/77: 244). Där-
jämte får enligt regeringens beslut den 16 juni 1977 under tiden den 1 juli
—den 31 oktober 1977 tas i anspråk det ramutrymme som vid utgången
av budgetåret 1976/77 ej har utnyttjats. Detta utrymme uppgick till 129
milj. kr. Den totala ramen för beslut om lån och bidrag till energibespa-
rande åtgärder i bostadshus m. m. under budgetåret uppgår således till
558 milj. kr.

Bestämmelser om lån och bidrag för energibesparande åtgärder i bostadshus m. m. finns i förordningen (1977: 332) om statligt stöd till energibesparande åtgärder i bostadshus m. m. och i kungörelsen (1962: 538) om förbättringslån.

Bostadsstyrelsen har i skrivelse den 25 oktober 1977 hemställt om vidgning av ramen för beslut om lån och bidrag till energibesparande åtgärder i bostadshus under budgetåret 1977/78. Styrelsen har därvid anført bl. a. följande.

Länsbostadsnämnderna har under innevarande budgetår t. o. m. den 30 september meddelat beslut om lån och bidrag till ett belopp av 275 milj. kr. Utvecklingen av lån- och bidragsgivningen under de tre första månaderna av budgetåret jämfört med motsvarande period under föregående budgetår framgår av följande tablå.

	Antal beslut	Antal lägenheter	Inneliggande ansökningar 30 sept. 1977
juli—sept. 1976	8 025	40 333	3 075
juli—sept. 1977	15 823	54 309	11 209

Trots att antalet meddelade beslut fördubblats är antalet inneliggande ansökningar mer än tre gånger så högt som vid motsvarande tidpunkt år 1976. Enligt uppgift från länsbostadsnämnderna kan hittills ingen minskning av inströmningen av ärenden skönjas.

Läsbostadsnämnderna har beräknat att beslut om lån och bidrag till energibesparande åtgärder under tiden fr. o. m. oktober 1977 t. o. m. budgetårets slut kommer att meddelas med ett belopp av drygt 670 milj. kr. Med hänsyn härtill bedömer bostadsstyrelsen att ramen bör utvidgas så att den totalt ger utrymme för beslut om lån och bidrag med 950 milj. kr. Ramen behöver således utvidgas med 400 milj. kr.

Föredraganden

Som jag har redogjort för tidigare denna dag vid min anmälan till budgetpropositionen av motsvarande anslag för nästa budgetår (prop. 1977/78: 100 bil. 16) har riksdagen år 1977 beslutat om väsentliga förbättringar i fråga om det statliga stödet till bl. a. energibesparande åtgärder i bostadshus. I fråga om innebörden i riksdagens beslut ber jag att få hänvisa till min tidigare redogörelse.

Efter vad jag har erfarit torde det kraftigt ökande antalet ansökningar på detta område under hösten 1977 endast till en del bero på att fastighetsägarna valde att avvakta ikraftträdandet av de nya reglerna. Det kan mot den bakgrunden antas en fortsatt hög efterfrågan på statligt stöd för detta ändamål.

Jag har också inhämtat att det under innevarande budgetår fram t. o. m. november har meddelats beslut om lån och bidrag för ända-

målet med sammanlagt ca 468 milj. kr., och att antalet inneliggande ansökningar uppgick till ca 10 440 den 30 november. Regeringen har i december 1977 med anlitande av den finansfullmakt som regeringen disponerar beslutat om åtgärder avsedda att stimulera sysselsättningen bl. a. inom byggnadsområdet. Som ett led i dessa åtgärder ingår att ytterligare 250 milj. kr. har ställts till förfogande för sådana energisparåtgärder som kan utföras med anställd arbetskraft. Därav avser 235 milj. kr. bostäder och 15 milj. kr. kommunala och landstingskommunala byggnader. Därmed har sammanlagt nära 800 milj. kr. ställts till lånemyndigheternas disposition för beslut om lån och bidrag till energibesparande åtgärder i bostadshus under budgetåret 1977/78. Jag har tidigare redovisat att bostadsstyrelsen mot bakgrund av den efterfrågan på stöd som har konstaterats i fråga om bostäder bedömer behovet innevarande budgetår till sammanlagt 950 milj. kr. Det är angeläget med en fortsatt hög energisparverksamhet inom bostadsbeståndet. Jag förordar därför att ramen för beslut om lån och bidrag för åtgärder i bostadsbeståndet utvidgas med ytterligare 150 milj. kr. Medel för ändamålet bör anvisas på tilläggsbudget II till statsbudgeten för innevarande budgetår. Samtidigt bör medel anvisas under anslaget för att täcka kostnaderna för de åtgärder som — i enlighet med vad jag har redovisat i det föregående — regeringen har beslutat inom ramen för finansfullmakten. Det tillkommande medelsbehovet för innevarande budgetår uppgår därmed till 400 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att bidrag och lån för energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet beviljas intill ett ytterligare belopp av 150 000 000 kr. under budgetåret 1977/78,
2. till *Vissa energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 000 kr.

D. Lantmäteri- och kartväsendet

[2] **D 7. Lantmäteriet: Täckning av förluster i förrättningsverksamheten.** Något anslag för detta ändamål har inte tagits upp i statsbudgeten för budgetåret 1977/78.

Kostnaderna för lantmäteriets förrättningsverksamhet skall i princip täckas av avgifter som tas ut av sakägare enligt lantmäteritaxan (1971: 1101, omtryckt 1976: 491, ändrad senast 1977: 974). För verksamheten disponeras ett formellt s. k. 1 000-kronorsanslag, anslaget Lantmäteriet: Förrättnings- och uppdragsverksamhet. Anslaget får inte uppvisa någon belastning vid utgången av budgetåret.

Statens lantmäteriverk (LMV) har i framställning den 25 augusti 1977

konstaterat, att det ekonomiska utfallet för förrättningsverksamheten under budgetåret 1976/77 innebär ytterligare förluster utöver dem som balanserades vid ingången av budgetåret. Det balanserade underskottet i verksamheten uppgick den 30 juni 1977 till 19,9 milj. kr. LMV framhåller att det skulle krävas betydande taxehöjningar för att genom framtida överskott i verksamheten täcka det balanserade underskottet och menar att en sådan lösning inte framstår som rimlig. Den skulle sålunda reellt innebära att framtida förrättningsökande till stora delar betalade kostnader för under tidigare år utförda förrättningar. LMV hemställer därför att det balanserade underskottet i verksamheten avskrivs.

Föredraganden

Jag delar LMV:s uppfattning att det inte är rimligt att genomföra taxehöjningar för att genom framtida överskott i förrättningsverksamheten få täckning för de balanserade förlusterna. Det är inte heller tillfredsställande att ackumulerade förluster skall belasta verksamheten under någon längre tid. Jag vill i övrigt hänvisa till vad jag har anfört tidigare denna dag vid min anmälan av anslaget Lantmäteriet: Förrättnings- och uppdragsverksamhet i 1978 års budgetproposition (prop. 1977/78: 100 bil. 16). Den sedan ingången av budgetåret 1977/78 balanserade förlusten, 19,9 milj. kr., har inneburit att LMV fått ta i anspråk motsvarande belopp för rörlig kredit och att verket har belastats med räntekostnader härför (f. n. 12 %). Jag förordar därför ett tilläggsanslag av 22 milj. kr., vilket motsvarar det ackumulerade underskottet per den 30 juni 1977 jämte beräknade räntekostnader för rörlig kredit på motsvarande belopp fram till den tidpunkt då medel kan ställas till förfogande för täckning av förlusten.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Lantmäteriet: Täckning av förluster i förrättningsverksamheten* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett förslagsanslag av 22 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

IV. STATENS UTLÅNINGSFONDER

[3] **11. Lånefonden för bostadsbyggande.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 2 205 milj. kr.

Bostadsstyrelsen har i sin anslagsframställning avseende budgetåret 1978/79 hemställt att under anslaget anvisas 400 milj. kr. på tilläggsbudget för innevarande budgetår.

Föredraganden

Med hänvisning till vad jag tidigare denna dag har anfört vid min anmälan i budgetpropositionen av motsvarande anslag för nästa budgetår (prop. 1977/78: 100 bil. 16) hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Lånefonden för bostadsbyggande* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 000 kr.

Bilaga 11

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Åsling

**Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78
såvitt avser industridepartementets verksamhetsområde**

DRIFTBUDGETEN

FJORTONDE HUVUDTITELN

[1] **Rörlig kredit för Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa.** Svenska skeppshypotekskassan bildades år 1929 och omorganiserades år 1965, samtidigt som Skeppsfartens sekundärlånekassa inrättades (prop. 1965: 99, BaU 1965: 38, rskr 1965: 289). Kassornas verksamhet regleras i lagen (1965: 139) om Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa (ändrad senast 1974: 1019) och reglemente (1965: 593) för kassorna (ändrat senast 1975: 17). Kassorna har till uppgift att lämna lån, huvudsakligen av långfristig karaktär, till svenska rederiföretag eller ikläda sig garanti för sådana lån. Lånen lämnas på bestämd tid som inte får överstiga, för skeppshypotekskassan 15 år och för sekundärlånekassan 10 år. Överstiger lånetiden ett år skall kassan i regel utlämna lånet att återbetalas genom avbetalningar enligt fastställd plan. För lånen skall ställas be- tryggande säkerhet i form av inteckning i svenskt fartyg eller borgen av staten eller bank. Inteckning skall i fråga om lån från skeppshypo- tekskassan ligga inom 50 % och i fråga om lån från sekundärlånekassan inom 70 % av det värde till vilket styrelsen uppskattar fartyget.

För kassornas förbindelser har låntagarna ett visst kollektivt ansvar. Som särskild säkerhet har bildats garantifonder genom att staten har ställt till förfogande garantiförbindelser som har utfärdats av full- mäktige i riksgäldskontoret. Sådana garantiförbindelser har utfärdats på 100 milj. kr. för Skeppshypotekskassan och på 45 milj. kr. för Sekundärlånekassan. Bestämmelse om garantifonden återfinns i 6 § lagen (1965: 139) om Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa (6 § ändrad senast 1974: 524).

För sin verksamhet anskaffar kassorna medel genom upplåning på

kapitalmarknaden, huvudsakligen mot utgivande av obligationer. Det sammanlagda beloppet av låneskuld och garantiförpliktelser får för skeppshypotekskassan uppgå till högst tio gånger och för sekundärlånekassan till högst sex gånger beloppet av resp. kassas garantifond och reservfond.

Riksdagen har bemyndigat riksgäldskontoret att under tiden den 1 juli 1977—den 30 juni 1978 ikläda staten garantier till svenska rederier (prop. 1976/77: 146, TU 1976/77: 26, rskr 1976/77: 344). Garantierna syftar till att rederierna skall kunna få kortfristiga lån så att svag likviditet inte framtingar försäljningar av modernt tonnage till underpris. En garantiram av 500 milj. kr. har ställts till förfogande, varav ca 50 milj. kr. för den mindre skeppsfartens behov.

Kreditgaranti beviljas enligt förordningen (1977: 497) om statlig kreditgaranti till svenskt rederiföretag. Fråga om kreditgaranti prövas med vissa undantag av fullmäktige i riksgäldskontoret sedan nämnden för fartygskreditgarantier har yttrat sig.

Nämnden för fartygskreditgarantier har i yttrande till kommunikationsdepartementet över begäran från Svenska Redarföreningen om stöd till rederinäringen föreslagit att förutsättning för att garanti skall lämnas skall vara bl. a. att amorteringsansånd lämnas av samtliga de kreditgivare som har pantbrev i det eller de skepp som skall utgöra säkerhet för den statliga garantin.

Skeppsfartens sekundärlånekassa har i skrivelse den 11 oktober 1977 anhållit att garantifonden ökas med 25 milj. kr. till 70 milj. kr. Ökningen behövs dels för ökad utlåning, dels för nämnda likviditetslån.

Svenska skeppshypotekskassan och *Skeppsfartens sekundärlånekassa* har i skrivelse den 14 november 1977, kompletterad den 12 december 1977, anhållit att medel ställs till kassornas förfogande så att de får möjlighet att lämna amorteringsansånd i vissa fall. Kassorna anför att de inte har möjlighet att lämna begärt amorteringsansånd med mindre än att särskilda medel ställs till deras förfogande. Kassornas in- och utlåning amorteras regelmässigt på samma tid, nämligen 15 år för skeppshypotekskassan och 10 år för sekundärlånekassan. Om uppskov beviljas för två års amorteringar, kan sådana belopp antingen återbetalas omedelbart efter ansåndstidens utgång eller fördelas jämnt på lånets återstående löptid. Kassornas likviditet är sådan att medel behövs under tiden för att täcka amorteringarna på kassornas utestående lån. Kassorna anhåller nu att medel ställs till kassornas förfogande så att ansånd kan lämnas. Kassorna beräknar totalt förfallande amorteringar på upplåningen till 260 milj. kr. under åren 1978 och 1979. Kassorna pekar dessutom på de risker för ränteförluster som ansåndet kan innebära eftersom de kortfristiga medel som erhålls för att täcka förfallande amorteringar kan komma att dra större kostnader än de räntor som rederierna erlägger för sina lån.

Föredraganden

Enligt förordningen om statlig kreditgaranti till svenskt rederiföretag kan de svenska rederierna få statsgarantier för kortfristiga likviditetsstödande lån. Nämnden för fartygskreditgarantier har föreslagit att lånen kombineras med amorteringsanstånd för de företag som beviljas garanti. Amorteringsanstånd bör enligt nämndens mening meddelas av samtliga långgivare. Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa har därför anhållit om medel för att kunna ge sådant amorteringsanstånd. Jag finner det angeläget att kassorna liksom övriga långgivare, får möjlighet att ge amorteringsanstånd. Syftet är att i möjligaste mån förhindra kapitalförstöring genom försäljning av på sikt lönsamma fartyg. Jag anser därför att medel bör ställas till förfogande för kassorna.

De medel som behövs har karaktären av likviditetstillskott. Det går inte att nu beräkna exakt när de behövs och vilka belopp det gäller. Jag förordar därför att kassorna får disponera en rörlig kredit i riksgäldskontoret för detta ändamål. Jag har från fartygskreditgarantinämnden inhämtat att nämnden avser att tillstyrka garantier för ett antal fartyg som är belånade även i kassorna. De amorteringsanstånd som i så fall skulle bli aktuella i kassorna kan uppgå till högst 67 milj. kr. under år 1978 och högst 72 milj. kr. under år 1979. Den rörliga kredit som behövs har jag beräknat till sammanlagt 139 milj. kr. under åren 1978 och 1979. Av krediten bör 103 milj. kr. disponeras av Svenska skeppshypotekskassan och 36 milj. kr. av Skeppsfartens sekundärlånekassa. Underlaget för beräkningen är t. v. osäkert med hänsyn till att nämnden för fartygskreditgarantier ännu inte behandlat samtliga ansökningar om likviditetsstöd. Eventuella ränteförluster får täckas genom jämkningar av räntevillkoren för de lån i kassorna där amorteringsanstånd beviljas.

Som säkerhet för kassornas förbindelser har staten ställt av riksgäldskontoret utfärdade garantiförbindelser. Sekundärlånekassan utnyttjar f. n. sin garantifond fullt ut. Kassan har begärt en ökning med 25 milj. kr. framför allt för att kunna öka utlåningsverksamheten. För att kassan skall kunna lämna nämnden amorteringsanstånd erfordras en utökning av garantifonden med 7 milj. kr. Jag är inte nu beredd att ta ställning till kassans framställning om ytterligare höjning av garantifonden.

Ett genomförande av vad jag nu har förordat föranleder ändring i 6 § lagen om Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa. Förslag till ändring av lagen har fogats till protokollet som bilaga A.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

dels att antaga inom industridepartementet upprättat förslag till

1. lag om ändring i lagen (1965: 139) om Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa,
dels att
2. medge att Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa får disponera en rörlig kredit av 139 000 000 kr. i riksgäldskontoret,
3. bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att utfärda ytterligare garantiförbindelser på 7 000 000 kr. att ingå i Skeppsfartens sekundärlånekassas garantifond.

KAPITALBUDGETEN

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

E. Förenade fabriksverken

[2] **1. Byggnader och utrustning.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisats ett investeringsanslag av 86,2 milj. kr.

Med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1976/77: 100 bil. 2, FiU 1976/77: 10, rskr 1976/77: 133) har regeringen den 17 november beslutat att förenade fabriksverken från investeringsanslaget Byggnader och utrustning får — utöver vad regeringen i annat sammanhang har föreskrivit — påbörja följande investeringsprojekt, Elektronikhall vid centrala verkstaden i Arboga (CVA), Byggnad för teknisk sektion telemätinstrument vid CVA och Oljecistern vid Zakrisdalsverken i Karlstad, för sammanlagt 5,2 milj. kr. under budgetåret 1977/78. Byggnadsarbetena beräknas bli avslutade under budgetåret 1978/79.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Byggnader och utrustning* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 5 200 000 kr.

IV. STATENS UTLÄNINGSFONDER

[3] **15. Statens hantverks- och industrilånefond.** Under denna anslagsrubrik redovisas bl. a. ramen för statlig garanti för lån till hantverks- och industriföretag enligt kungörelsen (1960: 372) om statligt kreditstöd till hemslöjd, hantverk och småindustri (omtryckt 1970: 550; ändrad senast 1976: 476). Särskilda bestämmelser om statlig garanti för lån till turisthotell är intagna i brev den 30 juni 1965.

Den kraftigt ökade efterfrågan på statliga kreditgarantier som präg-

lade budgetåret 1976/77 har fortsatt under innevarande budgetår. Den för 1977/78 ursprungligen tilldelade ramen på 200 milj. kr. har visat sig vara otillräcklig och redan i tilläggsbudget I har föreslagits en höjning med 100 milj. kr. till 300 milj. kr. (prop. 1977/78: 25 s. 119). Riksdagen har godtagit detta förslag (NU 1977/78: 32, rskr 1977/78: 108).

Under perioden den 1 juni—den 10 november 1977 har industriverket och regeringen beviljat kreditgarantier till ett sammanlagt belopp av 168 milj. kr. Med hänsyn till inneliggande ansökningar kan beräknas att ytterligare ca 120 milj. kr. av ramen har tagits i anspråk till den 1 februari 1978. Den höga efterfrågan väntas bestå under hela budgetåret. Jag bedömer det mot denna bakgrund nödvändigt att ytterligare öka ramen för de statliga kreditgarantierna. Garantigivningen är enligt min bedömning ett verksamt instrument för stöd till företagen. Jag förordar därför att ramen för statlig garanti för lån till hantverks- och industriföretag m. fl. utökas med 150 milj. kr. till sammanlagt högst 450 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att medge att för budgetåret 1977/78 statlig garanti för lån till hantverks- och industriföretag m. m. beviljas med ytterligare 150 000 000 kr. till sammanlagt högst 450 000 000 kr.

V. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

[4] **21. Lån för prospektering i Arjeplog.** Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1977/78.

LKAB

I skrivelse till regeringen den 8 juli 1977 har *Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)* anförts bl. a. följande.

LKAB har tidigare beslutat att inskränka sitt undersökningsprogram för uran inom koncessionsområdet Pleutajokk 1—3, Arjeplogs kommun, till att avse endast sådana kompletterande undersökningsarbeten som behövs för att man skall kunna sammanställa och avsluta undersökningsresultaten från hittills utförda undersökningar inom koncessionsområdet. Eftersom det är angeläget att upprätthålla en hög nivå på prospekteringsinsatserna, bl. a. i syfte att söka finna möjliga sysselsättningsobjekt inom regionen, föreslår LKAB att en objektsprospektering efter andra mineral utförs.

Prospekteringen skulle avse av nämnden för statens gruvegendom (NSG) inmutade eller utmåslagda mineralfyndigheter inom de s. k. Munka- och Rappenfälten. LKAB har efter förhandlingar med NSG träffat ett optionsavtal enligt vilket LKAB skall utföra prospektering

och malmundersökningar inom området. Kostnaden för programmets genomförande har uppskattats till 10 milj. kr. under åren 1977 och 1978. Huruvida arbeten skall bedrivas därefter beror på resultatet av undersökningsprogrammet.

De undersökningar som hittills har utförts inom området av Sveriges geologiska undersökning (SGU) har resulterat i att vissa mindre fyndigheter av molybden har påvisats. LKAB anser att en förnyad utvärdering av tillgänglig geovetenskaplig information från området utifrån delvis nya utgångspunkter kommer att ytterligare öka kunskaperna om belägenhet och förekomst hos de komplicerade mineraliseringar som har upptäckts i området. Området får anses vara intressant eftersom det erbjuder möjligheter att utan alltför stor tidsutdräkt uppnå konkreta resultat. Under prospekteringsarbetets gång påräknas utöver LKAB:s egna insatser insatser även från SGU.

LKAB hemställer mot denna bakgrund att 10 milj. kr. ställs till bolagets förfogande i form av ett ränte- och amorteringsfritt lån. Återbetalningskyldigheten för lånet bör vara avhängig av att LKAB påbörjar brytning inom området i enlighet med ett med NSG träffat avtal.

Föredraganden

I samband med att den statliga prospekteringen efter uran minskar under budgetåret 1977/78 har LKAB beslutat att inskränka sitt undersökningsprogram för uranfyndigheten Pleutajokk i Arjeplogs kommun. I området har dock påträffats flera andra fynd av olika mineral, framför allt koppar- och molybdenmalm. Det är enligt min mening angeläget att neddragningen av uranprospekteringen i Arjeplogs kommun inte får till följd att fyndigheter av andra mineral förblir oundersökta. Det av LKAB föreslagna undersökningsprogrammet bör ge goda möjligheter att bedöma förutsättningarna för en framtida mineralutvinning i området. Jag räknar med att LKAB till övervägande del avser att utnyttja SGU:s kompetens vid dessa undersökningar. Med hänsyn till det optionsavtal som har träffats mellan NSG och LKAB och att det här rör sig om ett avgränsat projekt som inte ingår i LKAB:s ordinarie prospekteringsplanering bedömer jag att den av bolaget föreslagna finansieringsformen är lämplig. På tilläggsbudget bör därför 10 milj. kr. i form av ett ränte- och amorteringsfritt lån ställas till LKAB:s förfogande för detta ändamål. Lånet bör återbetalas om LKAB påbörjar brytning inom området. Det bör ankomma på regeringen att besluta om de närmare villkoren för lånet.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Lån för prospektering i Arjeplog* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanlag av 10 000 000 kr.

*Bilaga A***Förslag till****Lag om ändring i lagen (1965: 139) om Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa**

Härigenom föreskrives att 6 § lagen (1965: 139) om Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*6 §¹

Som garantifond att utgöra särskild säkerhet för de förbindelser som ingåtts av kassa ställer staten till förfogande en av fullmäktige i riksgäldskontoret utfärdad garantiförbindelse på *ett*hundra miljoner kronor för skeppshypotekskassan och *fyrtiofem* miljoner kronor för sekundärlånekassan.

Som garantifond att utgöra särskild säkerhet för de förbindelser som ingåtts av kassa ställer staten till förfogande en av fullmäktige i riksgäldskontoret utfärdad garantiförbindelse på *ett*hundra miljoner kronor för skeppshypotekskassan och *femtiotvå* miljoner kronor för sekundärlånekassan.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse 1974: 524.

Bilaga 12

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-12-29

Föredragande: statsrådet Mundebo

**Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78
såvitt avser statens allmänna fastighetsfond**

STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETFOND

Reparations- och underhållskostnader m. m. under beskickningsfastigheternas delfond av statens allmänna fastighetsfond. Under posten Reparations- och underhållskostnader m. m. har för denna delfond i staten för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1977/78 beräknats 17 160 000 kr.¹

Byggnadsstyrelsen

Den svenska ambassadfastigheten i Bukarest skadades vid jordbävningkatastrofen i mars 1977 och har evakuerats. Genom beslut den 9 juni 1977 bemyndigade regeringen byggnadsstyrelsen att i anspråk 750 000 kr. för nödvändiga skyddsarbeten. Styrelsen beräknar att kostnaderna för skyddsarbeten och erforderliga iståndsättningsarbeten uppgår till sammanlagt 2 650 000 kr. och hemställer att ett motsvarande belopp ställs till förfogande utöver de medel som tidigare har beräknats under posten Reparations- och underhållskostnader m. m.

Föredraganden

För att arbetena med iståndsättning m. m. av ambassadfastigheten i Bukarest skall kunna slutföras utan dröjsmål förordar jag att 1,6 milj. kr. utöver tidigare fastställt belopp anvisas för reparations- och underhållskostnader m. m. för innevarande budgetår.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att i staten för statens allmänna fastighetsfond, beskickningsfastigheternas delfond, under posten *Reparations- och underhållskostnader m. m.* för budgetåret 1977/78 beräkna ett belopp av ytterligare 1 600 000 kr.

¹ varav 17 088 000 kr. får disponeras av byggnadsstyrelsen.

Bilaga 13

Förteckning

över av regeringen hos riksdagen i prop. 1977/78: 101 begärda anslag på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

	<i>V. Socialdepartementet</i>	
G 2	Karolinska sjukhuset: Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	2 500 000
	<i>VI. Kommunikationsdepartementet</i>	
B 3	Byggnad av statliga vägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	12 400 000
E 3	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	800 000
	<i>IX. Utbildningsdepartementet</i>	
D 11	Bidrag till kommunal högskoleutbildning m. m.	1 660 000
D 36	Naturvetenskapliga forskningsrådet m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 850 000
	<i>X. Jordbruksdepartementet</i>	
E 3	Främjande i allmänhet av fiskerinäringen, <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
	<i>XI. Handelsdepartementet</i>	
F 1	Överstyrelsen för ekonomiskt försvar, <i>förslagsanslag</i>	10 000 000
	<i>XII. Arbetsmarknadsdepartementet</i>	
B 3	Sysselsättningsskapande åtgärder, <i>reservationsanslag</i>	23 600 000
C 5	Särskilda åtgärder för arbetsanpassning, <i>reservationsanslag</i>	284 900 000
	<i>XIII. Bostadsdepartementet</i>	
B 11	Vissa energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m., <i>reservationsanslag</i>	400 000 000
D 7	Lantmäteriet: Täckning av förluster i förrättningsverksamheten, <i>förslagsanslag</i>	22 000 000
	Summa för driftbudgeten	762 710 000

KAPITALBUDGETEN**Kapitalinvestering**

I. Statens affärsverksfonder		
E. Förenade fabriksverken		
Industri departementet		
1	Byggnader och utrustning	5 200 000
II. Statens allmänna fastighetsfond		
Justitiedepartementet		
1	Polishus m. m.	21 300 000
3	Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården	10 060 000
Utrikesdepartementet		
5	Inköp, uppförande och inståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen	7 500 000
Budgetdepartementet		
11	Byggnadsarbeten för statlig förvaltning	1 800 000
IV. Statens utlåningsfonder		
Socialdepartementet		
3	Statens bosättningslånefond	20 000 000
Bostadsdepartementet		
11	Lånefonden för bostadsbyggande	600 000 000
V. Fonden för låncunderstöd		
Industri departementet		
21	Lån för prospektering i Arjeplog	10 000 000
VI. Fonden för statens aktier		
Budgetdepartementet		
1 a	Förvärv av aktier i AB Vin- och spritcentralen	420 000
Handelsdepartementet		
1 b	Teckning av aktier i ett bolag för export av tjänster till u-länder	5 000 000
IX. Diverse kapitalfonder		
Kommunikationsdepartementet		
2	Statens vägverks förrådsfond: Vägmaskiner m. m.	12 100 000
Jordbruksdepartementet		
6	Jordfonden	25 000 000
7	Naturvårdsfonden: Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m.	3 000 000
Summa för kapitalbudgeten		721 380 000